

Sygn. akt I 1 C 1031/19 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2019 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku Wydział I Cywilny

Sekcja ds. rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym w składzie:

Przewodniczący: asesor sądowy Piotr Szutenberg

Protokolant: Michał Kukuła

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2019 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa K. B. (1)

przeciwko (...) Company z siedzibą w S. (Irlandia)

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) Company z siedzibą w S. (Irlandia) na rzecz powódki K. B. (1) kwotę równą wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 250 euro (dwieście pięćdziesiąt euro) od dnia 7 listopada 2018 r. do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w zakresie żądania odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 250 euro (dwieście pięćdziesiąt euro) od dnia 12 czerwca 2018 r. do dnia 6 listopada 2018r.;
3. zasądza od pozwanego na rzecz powódki 317 zł (trzysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I 1 C 1031/19 upr

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym dnia 11 czerwca 2019 r. powódka K. B. (1) wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Company z siedzibą w S. (Irlandia) kwoty 250 euro wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 12 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu według przedłożonego spisu kosztów.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że zakupiła bilet na mocy którego pozwany był zobowiązany do przewozu lotniczego powódki na trasie N. – G.. Przewóz miał nastąpić w dniu 11 czerwca 2018 r. Lot nie odbył się o czasie i był opóźniony o 4 godziny względem pierwotnego planu. Powódka podniosła, że w oparciu o art. 7 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów i orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawach połączonych C#402/07 i C-432/07, w przypadku lotów o długości do 1.500 kilometrów, pasażerowi przysługuje odszkodowanie w wysokości 250 euro. Nadto wskazała, iż dochodzi odsetek od dnia następującego po dniu, w którym wystąpiła szkoda, albowiem zgodnie z treścią art. 7 przywołanego rozporządzenia, przewoźnik winien wypłacić odszkodowanie bez wezwania (ust. 1 „pasażerowie otrzymują”). Spełnienie tego świadczenia winno zatem nastąpić niezwłocznie po zaistnieniu zdarzenia będącego podstawą roszczenia, tj. najpóźniej 11 czerwca 2018 r.

Powódka podkreśliła także, iż przed wszczęciem postępowania bezskutecznie wezwała pozwanego do zapłaty. Pozwany nie udzielił odpowiedzi na wezwanie.

(pozew, k. 3-4v)

Nakazem zapłaty wydanym dnia 15 lipca 2019 r. w postępowaniu upominawczym Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty zaskarżając go w części dotyczącej kosztów postępowania i odsetek oraz wskazując, że uznaje żądanie pozwu w zakresie należności głównej w wysokości 250 Euro. Pozwany podkreślił, że umowa przewozu lotniczego zawarta została w oparciu o opublikowany przez pozwanego na stronie internetowej Ogólny Regulamin P. (...) ((...)). Zgodnie z (...) pasażerowie zobowiązani byli do zgłaszania wszelkich roszczeń bezpośrednio do przewoźnika, zaś przewoźnik uprawniony był do nie rozpatrzenia roszczenia zgłoszonego przez osoby trzecie. Tymczasem w niniejszej sprawie pasażer, pomimo postanowień zawartych w (...) nie zgłosił swojego roszczenia bezpośrednio do przewoźnika. Pasażer zdecydował się skorzystać z usług osoby trzeciej naruszając w ten sposób (...). Wobec tego przewoźnik nie rozpatrzył roszczenia zgłoszonego przez osobę trzecią. Niezgodne z (...) działanie pasażera nie pozwoliło na polubowne zakończenie sporu, jednocześnie narażając przewoźnika lotniczego na dodatkowe koszty z jakimi wiąże się postępowanie sądowe. Tym samym pozwany nie dał powodu do wytoczenia sprawy, a powództwo wniesione zostało przedwcześnie. Co więcej, w niniejszej sprawie pozwany uznał roszczenie pasażera i skierował do powódki w drodze elektronicznej pismo w tym przedmiocie. Na tę korespondencję strona powodowa nie udzieliła odpowiedzi, zamiast tego wnosząc pozew w sprawie. Pozwany uznawał roszczenie powoda już na etapie przedsądowym i nie kwestionuje go również obecnie. Wobec faktu, że do zapłaty należności nie doszło z przyczyn leżących po stronie powódki, a powództwo przez niego wniesione uznać należy za przedczesne, jak i biorąc pod uwagę fakt, iż pozwany uznał roszczenie przy pierwszej czynności procesowej pozwany wniósł o zastosowanie art. 101 k.p.c. i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W zakresie roszczenia odsetkowego pozwany wniósł o jego oddalenie, ewentualnie o zasądzenie odsetek od dnia doręczenia odpisu pozwu. W ocenie strony pozwanej termin spełnienia świadczenia głównego określany jest zgodnie z art. 455 k.c. i dla postawienia roszczenia w stan wymagalności konieczne jest skierowanie wezwania do zapłaty. Powód nie wykazał w jakiej dacie wezwanie zostało doręczone pozwanemu. Nadto istnieje ugruntowane orzecznictwo sądów potwierdzające, że w analogicznych sprawach żądanie odsetek od dnia następującego po dacie lotu nie jest prawidłowe.

(nakaz zapłaty, k. 10; sprzeciw, k. 14-16)

W piśmie z dnia 1 października 2019 r. powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie podnosząc, że nielogiczny jest argument pozwanego by nie doszło do zgłoszenia roszczenia do przewoźnika, gdyż sam pozwany załącza wiadomość będącą odpowiedzią na zgłoszoną reklamację. Zgodnie z polskim porządkiem prawnym oraz art. 98 Kodeksu cywilnego pasażer może być reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, zaś samo pełnomocnictwo precyzuje w punkcie 3., iż obejmuje ono możliwość wskazania rachunku na który ma zostać spełnione świadczenie. Mając więc na uwadze polski porządek prawny, niedopuszczalnym było wyłączenie możliwości bycia reprezentowanym przez zawodowego pełnomocnika. W zakresie kwestionowania żądania co do odsetek powód powołał się na wyrok Sądu Najwyższego w sprawie o sygn. akt III CZP 111/16, zgodnie z którym dochodzone roszczenie staje się wymagalne dzień po dniu lotu.

(pismo powoda, k. 49-50v.)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka K. B. (1) i pozwany (...) Company z siedzibą w S. (Irlandia) byli stronami umowy przewozu lotniczego na trasie N. – G.. Przewóz miał nastąpić w dniu 11 czerwca 2018 r. Lot był opóźniony o 4 godziny.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 2 lipca 2018 r. K. B. (1), udzieliła pełnomocnictwa M. F., M. S., K. B. (2), adw. J. F. oraz adw. A. O. (1) do reprezentowania w sprawie o dochodzenie roszczeń wynikających z rozporządzenia WE 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów - z tytułu opóźnienia lotu nr (...) z dnia 11 czerwca 2018 r. Pełnomocnictwo obejmowało m.in. prawo do wszystkich łączących się ze sprawą czynności przedprocesowych (polubownych), odbioru przedmiotu świadczenia od strony przeciwnej, w tym wskazania rachunku bankowego, na który należy przekazać świadczenie pieniężne oraz odbioru wszelkiej korespondencji w sprawie.

(**dowód:** pełnomocnictwo, k. 7)

Pismem z dnia 3 października 2018 r. adw. A. O. (2) wezwał pozwanego (...) Company z siedzibą w D. (Irlandia) do zapłaty kwoty 250 euro tytułem odszkodowania za opóźniony lot z dnia 11 czerwca 2018 r. wskazując numer rachunku bankowego do dokonania zapłaty. Przesyłka została nadana na adres siedziby pozwanego w Irlandii w dniu 5 października 2018 r.

(**dowód:** wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania, k. 8-8v.)

Pozwana spółka nie udzieliła odpowiedzi na wezwanie do zapłaty pełnomocnikowi, jak też nie uiściła na wskazany rachunek bankowej powyższej kwoty.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 30 października 2018 r. pracownik obsługi klienta pozwanej spółki skierował na adres e-mail z którego dokonano rezerwacji lotu wiadomość w języku angielskim w którym poinformował o zatwierdzeniu przelewu w kwocie stanowiącej równowartość 250 Euro od pasażera oraz zwrócił się o dostarczenie numeru rachunku bankowego wskazując, że po otrzymaniu wymienionych danych spółka przystąpi do realizacji roszczenia.

(**dowód:** wiadomość email wraz z tłumaczeniem przysięgłym, k. 24, k. 52)

Zgodnie z art. 15.2.2. (...) Regulaminu P. (...) (dalej: (...)) roszczenia będą zgłaszane przez pasażerów bezpośrednio do R., który udzieli im odpowiedzi bezpośrednio w terminie 28 dni albo w terminie przewidzianym przez prawo właściwe (którykolwiek termin jest krótszy), zanim jeszcze pasażerowie zaangażują osoby trzecie do zgłaszania roszczeń w ich imieniu. W myśl art. 15.2.3. (...) nie rozpatrzy roszczenia zgłoszonego przez osoby trzecie, jeżeli pasażer nie zgłosił wcześniej roszczenia bezpośrednio do R. i nie dał R. czasu na odpowiedź zgodnie z art. 15.2.2.

(**dowód:** Ogólny Regulamin P. (...), k. 30v.)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony postępowania, niekwestionowanych co do swej wiarygodności i niebudzących w tym zakresie wątpliwości Sądu. W zakresie dokumentu sporządzonego w języku obcym Sąd oparł się o jego tłumaczenie dokonane przez tłumacza przysięgłego dokonane na zobowiązanie Sądu w trybie art. 256 k.p.c.

Podkreślić należy, że ze względu na zaskarżenie nakazu zapłaty w części przedmiotem rozpoznania było roszczenie o zapłatę odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 250 euro od dnia 12 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że zaskarżenie nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym jedynie co do części zasądzonego roszczenia jest dopuszczalne (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2004 r., sygn. akt III CZP 57/04, OSNC 2005 nr 10 poz. 171), a w przypadku wniesienia sprzeciwu do jego części, nakaz traci moc w części zaskarżonej sprzeciwem na mocy art. 505 § 2 k.p.c. Nadto konieczne było

rozstrzygnięcie o kosztach procesu jako całości, z uwzględnieniem prawomocnej części nakazu zapłaty obejmującej należność główną w kwocie 250 euro.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Strony postępowania łączyła umowa przewozu osób, uregulowana w art. 774-778 k.c. Zgodnie z treścią przywołanych przepisów, przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy. Do przewozu osób drogą lotniczą zastosowanie mają również przepisy ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze oraz przepisy prawa unijnego.

W niniejszej sprawie powód opierał swoje roszczenie na regulacji zawartej w Rozporządzeniu (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego

2004 r. ustanawiającym wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającym rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (dalej: Rozporządzenie). W myśl art. 5 ust. 1 lit. c Rozporządzenia w przypadku odwołania lotu, pasażerowie, których to odwołanie dotyczy mają prawo do odszkodowania od obsługującego przewoźnika lotniczego wyjątkami przewidzianymi w tym przepisie, które nie znajdują zastosowania w niniejszej sprawie. Wysokość odszkodowania uzależniona jest zaś od długości lotów; przy określaniu odległości, podstawą jest ostatni cel lotu, do którego przybycie pasażera nastąpi po czasie planowego przylotu na skutek opóźnienia spowodowanego odmową przyjęcia na pokład lub odwołaniem lotu. Stosownie do art. 7 ust. 1 lit. a Rozporządzenia dla wszystkich lotów o długości do 1.500 kilometrów pasażerowie otrzymują odszkodowanie w wysokości 250 EUR.

Istota niniejszej sprawy sprowadzała się do rozstrzygnięcia, czy pozwany był uprawniony do ograniczenia we wzorcu umownym możliwości działania pasażera przez pełnomocnika przy przedsądowym dochodzeniu roszczeń o odszkodowanie z tytułu opóźnienia lotu. Dodatkowo strony pozostawały sporne co do daty wymagalności roszczenia głównego.

W ocenie Sądu postanowienia zawarte w art. 15.2.2 oraz 15.2.3 (...) Regulaminu P. (...), jako sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa polskiego, są nieważne. Zgodnie z art. 95 § 1 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych albo wynikających z właściwości czynności prawnej, można dokonać czynności prawnej przez przedstawiciela. Z kolei w myśl art. 95 § 2 k.c. czynność prawna dokonana przez przedstawiciela w granicach umocowania pociąga za sobą bezpośrednio skutki dla reprezentowanego. Umocowanie do działania w cudzym imieniu może się przy tym opierać, stosownie do art. 96 k.c., albo na ustawie (przedstawicielstwo ustawowe), albo też na oświadczeniu reprezentowanego (pełnomocnictwo). Analiza powyższych przepisów prowadzi do wniosku, że wyłączenie możliwości działania przez pełnomocnika może wynikać jedynie bądź to z ustawy (np. art. 944 § 2 k.c. odnoszący się do sporządzenia testamentu), bądź też z właściwości czynności prawnej. Nie ulega wątpliwości, że brak jest przepisu, który wyłączałby prawo do działania przez przedstawiciela w przypadku roszczeń związanych z opóźnieniem lotu. Nie sprzeciwia się temu również właściwość tego typu czynności prawnych. Prowadzi to do wniosku, że ograniczenie możliwości działania przez pełnomocnika przewidziane w spornym regulaminie jest nieważne ze względu na swoją sprzeczność z ustawą (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 58 § 3 k.c.). W konsekwencji pozwana spółka po otrzymaniu wezwania do zapłaty od pełnomocnika powoda zobowiązana była do uiszczenia należności na wskazany w tym wezwaniu numer konta bankowego, zaś ewentualna odmowa w oparciu o postanowienia regulaminu była nieuprawniona.

Punktem wyjścia rozważań dotyczących oceny daty wymagalności dochodzonego roszczenia jest przepis art. 481 § 1 k.c. Zgodnie z jego treścią, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Dłużnik popada zaś w opóźnienie, jeśli nie spełnia świadczenia pieniężnego w terminie oznaczonym lub wynikającym z właściwości zobowiązania.

Brak było podstaw do akceptacji poglądu strony powodowej, jakoby odszkodowanie za opóźnienie lotu stawało się wymagalne z mocy prawa wraz z wystąpieniem opóźnienia. Roszczenie strony powodowej ma charakter

zryczałtowanego odszkodowania pieniężnego, którego źródłem jest przepis prawa. Odszkodowanie jest świadczeniem w swej istocie bezterminowym, wymagającym do powstania stanu wymagalności wezwania do zapłaty. Termin spełnienia świadczenia określać więc należy z zastosowaniem art. 455 k.c. Zgodnie z tym przepisem jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Pełnomocnik powoda błędnie przy tym powołuje się na uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2017 r. wydanej w sprawie III CZP 111/16 niezasadnie utożsamiając początek biegu terminu przedawnienia roszczenia o zapłatę z tytułu odszkodowania za opóźniony lot z datą wymagalności tego roszczenia. Przypomnieć należy, że zgodnie z art. 120 § 1 zd. 2 k.c. jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. W oparciu o powołany przepis bieg terminu przedawnienia omawianego roszczenia istotnie rozpoczyna się od dnia następującego po dniu lotu (już w dniu lotu uprawniony do odszkodowania może wezwać drugą stronę do zapłaty), jednak roszczenie staje się wymagalne dopiero po wezwaniu do zapłaty.

Mając powyższe na uwadze, kluczowe znaczenie dla ustalenia terminu, od którego powód mógł domagać się odsetek, miało ustalenie w jakiej dacie doręczono pozwanemu wezwanie do zapłaty. Strona pozwana podniosła bowiem, że odsetki za opóźnienie przysługiwać mogą powodowi dopiero od daty doręczenia odpisu pozwu. Stanowisko to zasadne było jedynie częściowo. Powódka wykazała bowiem, że wezwała pozwanego do zapłaty pismem z dnia 3 października 2018 r. (k. 8), które jego pełnomocnik nadał w dniu 5 października 2018 r. na adres siedziby głównej pozwanego. W przedmiotowym piśmie strona powodowa wyznaczyła pozwanemu siedmiodniowy termin płatności. Powód nie udowodnił wprawdzie, w jakiej dacie wezwanie to zostało doręczone, niemniej jednak w wiadomości e-mail z dnia 30 października 2018 r. pracownik pozwanej spółki wprost odniósł się do powyższego wezwania, co świadczy o tym, że najpóźniej w tym dniu przesyłka z wezwaniem została skutecznie doręczona. Wyznaczony termin na zapłatę upłynął więc najpóźniej z dniem 6 listopada 2018 r., a zatem roszczenie stało się wymagalne w dniu 7 listopada 2018 r. Uzasadniało to zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty równej wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 250 euro od dnia 7 listopada 2018 r. do dnia zapłaty. A contrario, odsetki nie przysługiwały powodowi za okres od dnia 12 czerwca 2018 r. do dnia 6 listopada 2018 r. Z tych względów orzeczono jak w punktach 1 i 2 sentencji wyroku na podstawie art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c.

Odnosząc się do kwestii kosztów postępowania, wskazać należy iż w niniejszej sprawie powódka domagała się zasądzenia kwoty 250 euro wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 12 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty, zaś jej roszczenie oddalone zostało w zakresie dochodzonych odsetek od dnia 12 czerwca 2018 r. do dnia 6 listopada 2018 r. Mając na uwadze, iż wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie wynosi 7% w stosunku rocznym (zob. obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 stycznia 2016 r. w sprawie wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, M.P. z 2016 r., poz. 47), powód przegrał proces w zakresie kwoty 7,05 euro, a więc tylko co do nieznaczącej części swego żądania. Uzasadniało to obciążenie kosztami postępowania w całości stroną pozwaną, w oparciu o przepis art. 98 k.p.c.

W sprawie brak było podstaw do zastosowania art. 101 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem zwrot kosztów należy się pozwanemu pomimo uwzględnienia powództwa, jeżeli nie dał powodu do wytoczenia sprawy i uznał przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu. W niniejszej sprawie nie można uznać, by pozwany nie dał powodu do wytoczenia powództwa, skoro ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że wezwanie do zapłaty zostało doręczone pozwanemu na kilka miesięcy przed wystąpieniem z pozwem, zaś wskazywana przez pozwanego odmowa zapłaty oparta była na sprzecznych z prawem postanowieniach regulaminu. Nie można też czynić zarzutu stronie powodowej z braku odpowiedzi na wiadomość e-mail z dnia 30 października 2018 r., skoro w jego treści pozwany wezwał powódkę do wskazania numeru rachunku bankowego w sytuacji, gdy numer ten wprost wskazany był w wezwaniu do zapłaty uprzednio doręczonym stronie pozwanej.

Na zasądzone koszty postępowania w sprawie składały się opłata sądowa od pozwu w kwocie 30 zł, koszty zastępstwa procesowego określone na kwotę 270 zł na podstawie § 3 ust. 2 w zw. z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, a także kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.